

- Naj bo $ABCD$ enakokrak trapez. Naj bo E razpolovišče daljice BC , F razpolovišče daljice CD in S presečišče daljic AE in BF . Naj bo $\vec{AB} = 3\vec{a}$, $\vec{DC} = 2\vec{a}$ in $\vec{AD} = 2\vec{b}$. Izrazi vektor $\vec{BS}$ z vektorjema $\vec{a}$ in $\vec{b}$.
- Pokaži, da za paralelogram $ABCD$ velja $2|\vec{AB}|^2 + 2|\vec{AD}|^2 = |\vec{AC}|^2 + |\vec{BD}|^2$.
- Naj bo $\vec{a} \in \mathbb{R}^3$ neničeln vektor in $\vec{x}, \vec{y} \in \mathbb{R}^3$ poljubna vektorja. Pokaži, da je $\vec{x} = \vec{y}$ natanko takrat, ko je $\vec{x} \times \vec{a} = \vec{y} \times \vec{a}$ in $\vec{x} \cdot \vec{a} = \vec{y} \cdot \vec{a}$.
Nasvet: Pokaži, da je $\vec{x} = \vec{0}$ natanko takrat, ko je $\vec{x} \times \vec{a} = \vec{0}$ in $\vec{x} \cdot \vec{a} = 0$.
- Premici $x + 7 = 3y - 11 = 2z$ in $x = \frac{y+14}{7} = \frac{2z+5}{5}$ sta nosilki krakov enakokrakega trikotnika, točka $(-2, 7, 3)$ pa leži na njegovi osnovnici. Poišči oglišča tega trikotnika.

2. kolokvij iz Algebre 1 (14.1.1999)

- Reši sistem linearnih enačb:

$$\begin{aligned} -5x_2 + 6x_3 + 11x_4 &= 16 \\ -x_1 + 2x_4 &= 3 \\ 3x_1 + 3x_2 - 6x_3 + 9x_4 &= 3 \\ -x_1 + 3x_2 - 4x_3 - x_4 &= -3 \end{aligned}$$

- Naj bo N kvadratna matrika, $m \in \mathbb{N}$ in $N^m = 0$. Pokaži, da je $I + N$ obrnljiva matrika in da je $(I + N)^{-1} = I + N + N^2 + \dots + N^{m-1}$.

- Dana je matrika

$$A = \begin{bmatrix} 5 & 2 & 6 & 1 \\ -1 & 4 & 2 & 3 \\ -1 & 2 & 4 & 3 \\ 0 & 1 & 2 & 0 \end{bmatrix}.$$

Poišči vse take matrike B , da bo $BA = A^T$.

- Poišči vse take $x \in \mathbb{R}$, za katere spodnja matrika ni obrnljiva.

$$\begin{bmatrix} 1 & x^n & x^{n-1} & \dots & x \\ x & 1 & x^n & \dots & x^2 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x^{n-1} & x^{n-2} & x^{n-3} & \dots & x^n \\ x^n & x^{n-1} & x^{n-2} & \dots & 1 \end{bmatrix}$$

1. Naj bosta $f : \mathbb{R}^4 \rightarrow \mathbb{R}^4$ in $g : \mathbb{R}^4 \rightarrow \mathbb{R}^4$ linearni preslikavi, ki ju v bazi $((1, 1, 0, 0), (1, 0, 1, 0), (0, 0, 1, 0), (0, 0, 1, 1))$ predstavljata matriki F oziroma G . Poišči baze za vektorske podprostore $\text{im}(f)$, $\text{im}(g)$, $\text{ker}(f)$ in $\text{ker}(g)$. Poišči determinanti matrik, ki predstavljata preslikavi f in g v standardni bazi prostora $\mathbb{R}^4$.

$$F = \begin{bmatrix} 3 & -2 & 1 & 1 \\ -2 & 3 & 2 & 7 \\ 5 & -5 & -1 & -6 \\ 4 & -1 & 4 & 9 \end{bmatrix}, \quad G = \begin{bmatrix} 5 & 3 & 0 & 4 \\ 1 & 0 & 2 & 0 \\ 3 & 0 & 4 & 0 \\ 5 & 1 & 2 & 2 \end{bmatrix}$$

2. Obravnavaj sistem enačb glede na parameter $a \in \mathbb{R}$.

$$\begin{aligned} (1+a)x + y + z &= 1 \\ x + (1+a)y + z &= a \\ x + y + (1+a)z &= a^2 \end{aligned}$$

3. Poišči vse polinome stopnje največ 4, katerih odvod se ujema z ostankom pri deljenju s polinomom $x^2 + 3$. Pri tem lahko uporabiš dejstvo, da je predpis, ki polinomu priredi ostanek pri deljenju z $x^2 + 3$, linearna preslikava.
4. Naj bo $n \in \mathbb{N}$, in $A, B \in \mathbb{R}^{n \times n}$. Potem definiramo preslikavo $f : \mathbb{R}^{n \times n} \rightarrow \mathbb{R}^{n \times n}$ s predpisom $f(X) = AXB$. Poišči potreben in zadosten pogoj za matriki A in B , da bo preslikava f bijektivna.

4. kolokvij iz Algebre 1 (5.5.1999)

1. Dani sta matriki A in B . Poišči bazo vektorskega prostora $\text{Ker } A \cap \text{Im } B$.

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 2 & 12 & -1 \\ 2 & 5 & 8 & -2 \\ -1 & 3 & -4 & -1 \\ 2 & -6 & 8 & 2 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} -4 & 2 & 0 & -2 \\ 0 & 6 & 12 & 6 \\ 1 & 2 & 5 & 3 \\ 0 & 1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

2. Dana je matrika A . Poišči njene lastne vrednosti in lastne vektorje.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 5 & -1 & 8 \\ 0 & 2 & 0 & 0 \\ 2 & -3 & 4 & 7 \\ 0 & -5 & 0 & 3 \end{bmatrix}$$

Za dodatni 2 točki izračunaj $\exp(A)$.

3. Naj bodo $p_0(x) = 1$, $p_1(x) = x$, $p_2(x) = x^2$ in $p_3(x) = x^3$. Na polinomih stopnje največ 3 je dan skalarni produkt, za katerega velja $\langle p_0, p_0 \rangle = 1$, $\langle p_0, p_1 \rangle = 1$, $\langle p_0, p_2 \rangle = -3$, $\langle p_0, p_3 \rangle = 0$, $\langle p_1, p_1 \rangle = 5$, $\langle p_1, p_2 \rangle = -3$, $\langle p_1, p_3 \rangle = 0$, $\langle p_2, p_2 \rangle = 13$, $\langle p_2, p_3 \rangle = 0$ in $\langle p_3, p_3 \rangle = 1$. Poišči ortonormirano bazo prostora $\mathbb{R}_3[x]$.
4. Naj velja $a_0 = a_1 = 1$ in $a_n = 2a_{n-1} + 3a_{n-2}$ za $n \geq 2$. Izpelji eksplisitno formulo za člene zaporedja $a_0, a_1, a_2, \dots$

Vsaka naloga je vredna 5 točk.

1. Pokaži, da se spojnice razpolovišč mimobežnih robov tristranične piramide sekajo v eni točki, ki te spojnice razpolavlja.
2. Pokaži, da za poljubne vektorje $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c} \in \mathbb{R}^3$ velja enakost $(\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{c} = (\vec{a} \cdot \vec{c}) \vec{b} - (\vec{b} \cdot \vec{c}) \vec{a}$.
3. Poišči ravnino, ki ne seka premice $\frac{x-5}{2} = \frac{3-y}{3} = \frac{z-8}{6}$, seka ravnino $-6x + 2y + 3z = 18$ pod pravim kotom in je od izhodišča oddaljena 7 enot.
4. Poišči vse rešitve sistema enačb:

$$\begin{aligned} 3x - y + w &= 9 \\ x - w &= -2 \\ x + z - 3w &= -11 \\ x - 2y + 3z + w &= 1 \end{aligned}$$

2. kolokvij iz Algebre I (3.12.1999)

1. Reši matrično enačbo

$$\begin{bmatrix} -2 & -1 & 0 & 7 & -2 \\ 0 & 0 & -1 & -2 & -3 \\ -1 & 4 & 2 & 3 & -4 \\ 0 & 1 & 3 & 5 & 7 \\ 2 & 6 & 3 & -6 & 1 \end{bmatrix} X = \begin{bmatrix} 25 & 4 & 12 & 3 \\ -3 & -7 & -7 & -6 \\ 14 & -2 & 11 & -9 \\ 8 & 17 & 19 & 13 \\ -21 & -3 & -1 & -10 \end{bmatrix}$$

2. Naj bosta $x, y \in \mathbb{R}^n$ enostolpčni matriki. Pokaži da je $\text{sled}(xy^T) = x^T y$.
($A \in \mathbb{R}^{n \times n}$, $A = [a_{ij}]$, $\text{sled}(A) = \sum_{i=1}^n a_{ii}$)
3. Naj bo A obrnljiva matrika velikosti $n \times n$. Z $\det(A)$ in A , izrazi $\det(\tilde{A})$ (determinanta k matriki A prirejene matrike) in $\tilde{\tilde{A}}$ (matrika prirejena matriki $\tilde{A}$).
4. Obravnavaj sistem enačb v odvisnosti od $a, b \in \mathbb{R}$.

$$\begin{aligned} ax + by &= 1 \\ bx + ay + z &= 1 \\ az + bw &= 1 \\ bz + aw &= 1 \end{aligned}$$

1. Na vektorskem prostoru $\mathbb{R}_7[X]$, polinomi stopnje največ 7, je definirana preslikava $f : \mathbb{R}_7[X] \rightarrow \mathbb{R}_7[X]$, $f(p) = p - p' + p''$. Ali je f bijektivna preslikava? Naj bo $r(x) = x^2 - 3$. Poišči tak $p \in \mathbb{R}_7[X]$, da bo $f(p) = r$. (25 točk)
2. Diagonaliziraj matriko C . Poišči tudi prehodno matriko. (25 točk)

$$C = \begin{bmatrix} 5 & -6 & 12 & 12 \\ 9 & -10 & 18 & 18 \\ 0 & 3 & -7 & -9 \\ 3 & -6 & 12 & 14 \end{bmatrix}$$

3. Za vsak $n \in \mathbb{N}$ je dana matrika $B_n \in \mathbb{R}^{n \times n}$. Eksplicitno izrazi $\det(B_n)$. (30 točk)

$$B_n = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 & \cdots & \cdots & 0 \\ 1 & 2 & 1 & & & \vdots \\ 0 & 1 & \ddots & \ddots & & \vdots \\ \vdots & & \ddots & 2 & 1 & 0 \\ \vdots & & & 1 & 2 & 1 \\ 0 & \cdots & \cdots & 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}$$

4. Dana je matrika A . Poišči njeno Jordanovo formo in izračunaj $A^{100} - 3^{100} I$. (30 točk)

$$A = \begin{bmatrix} -9 & -3 & 9 & 21 \\ -8 & 1 & 7 & 14 \\ 0 & 0 & 3 & 0 \\ -8 & -2 & 6 & 17 \end{bmatrix}$$

5. Vektorski prostor $\mathbb{R}^5$ je opremljen s skalarnim produktom. Za ta skalarni produkt je $\{(3, 0, 1, -1, 0), (-3, 1, 1, -1, -2), (0, 0, 1, 0, -2), (3, -1, -1, 2, 2), (-2, 0, 0, 0, -1)\}$ ortonormirana baza. Izračunaj kot med vektorjema $(0, 1, 2, -3, -2)$ in $(3, -1, 0, 2, 0)$. (25 točk)

(21.1.1999)

1. Izračunaj razdaljo med premico $x = 2y - 1 = \frac{z}{2}$ in premico, ki jo določa presek ravnin $x = z$ in $x + 2y + 3z = 5$.
2. (a) Naj bo $U = V \oplus W$ in Z tak vektorski prostor, da je $V \subset Z \subset U$. Dokaži, da je potem

$$Z = V \oplus (Z \cap W)!$$

- (b) Naj bo V vektorski prostor in $A : V \rightarrow V$ linearna preslikava za katero velja $\text{Ker } A \cap \text{Im } A = \{0\}$. Dokaži, da je potem $\text{Ker } A^n = \text{Ker } A$! (Poiskusi najprej za $n = 2$)
3. (a) Poišči karakteristični in minimalni polinom matrice:

$$\left[\begin{array}{cccccc} a & 0 & \cdots & \cdots & 0 & b \\ 0 & \ddots & & & & 0 \\ \vdots & & a & b & & \vdots \\ \vdots & & b & a & & \vdots \\ 0 & & & & \ddots & 0 \\ b & 0 & \cdots & \cdots & 0 & a \end{array} \right] \Bigg\} 2n.$$

- (b) Poišči vse invariantne podprostore operatorja ranga 1!
4. Dokaži, da za poljubno linearno preslikavo A velja

$$\text{Ker}(A^*) = (\text{Im}(A))^\perp.$$

Izpit iz Algebre 1

(4.2.1999)

1. Dani sta ravnini $x + 3y + 2z = 6$ in $10x + 9y + 5z = 51$ in premica

$$\frac{x-5}{4} = \frac{y+1}{4} = \frac{2-z}{5},$$

ki seka ravnini v točkah A in B . Poišči tako točko C na presečnici ravnin, da bo $\angle ACB = 90^\circ$.

2. Pokaži, da je preslikava zasuka prostora $\mathbb{R}^3$ okoli premice $y = z$ za kot $\frac{\pi}{3}$, linearna. Zapiši matriko te preslikave v bazi $\mathcal{B} = \{(1, 1, 1), (0, 1, 1), (0, 0, 1)\}$ in izračunaj njen minimalni polinom. Kaj so lastne vrednosti in lastni vektorji te preslikave?
3. V $\mathbb{R}^3$ je definiran skalarni produkt

$$\langle (x, y, z), (a, b, c) \rangle = 2xa - ya - xb + 2yb - zb - yc + zc.$$

Dopolni vektor $(1, 1, 1)$ do ortonormirane baze celega prostora!

4. Linearna transformacija A upodobi vsak vektor iz $\mathbb{R}^3$ v njegovo pravokotno projekcijo na ravnino $x + 2y + z = 0$. Zapiši matriko preslikave v standardni bazi prostora $\mathbb{R}^3$ ter poišči njen minimalni polinom, Jordanovo kanonično obliko J in matriko P , da bo $J = P^{-1}AP$.

1. Izračunaj obseg trikotnika, ki ga določata presečišči premice $p: x = -y = z + 1$ z ravninama $\Pi_1: -2x + y + z = 1$ in $\Pi_2: y - z = -1$ ter točka na presečišču ravnin Π_1 in Π_2 , ki je najmanj oddaljena od premice p .
2. Za katera naravna števila $n \in \mathbb{N}$ je determinanta

$$\begin{vmatrix} n & 0 & \cdots & \cdots & 0 & 2n \\ 0 & n-1 & & & 2(n-1) & 0 \\ \vdots & & \ddots & & & \vdots \\ & & & 1 & 2 & \\ & & & -2 & -1 & \\ \vdots & & & & & \ddots \\ 0 & -2(n-1) & & & 1-n & 0 \\ -2n & 0 & \cdots & \cdots & 0 & -n \end{vmatrix}$$

kvadrat kakega naravnega števila?

3. V vektorskem prostoru V realnih polinomov stopnje manjše ali enake 2 vpeljemo skalarni produkt tako, da je množica $\{1, x + 1, x^2 + 2x + 1\}$ ortonormirana baza. Dopolni vektor x do ortogonalne baze prostora V .
4. Pokaži, da velja $\text{Ker } A = \text{Ker } A^* A$.

Izpit iz Algebre I

(1.6.1999)

1. Ali v splošnem velja enakost $\vec{a} \times (\vec{b} \times \vec{c}) = (\vec{a} \times \vec{b}) \times \vec{c}$?
2. Naj bo V realen vektorski prostor in $x, y, z \in V$ linearno neodvisni vektorji.
  - (a) Ali so vektorji $x + y - z, y + z$ in $2x$ linearno neodvisni?
  - (b) Ali so vektorji $x + 2y + 3z, 2x$ in $-x + 2y + 3z$ linearno neodvisni?
3. Reši matrično enačbo

$$\begin{bmatrix} 3 & -2 & 0 & 2 \\ -1 & -3 & 2 & 1 \\ 0 & 3 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} X \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -10 & 0 & 0 \\ -4 & -18 & -18 \\ 11 & 6 & 6 \\ 1 & 3 & 3 \end{bmatrix}$$

4. Naj velja $a_0 = a_1 = 1$ in $a_n = 7a_{n-1} + 5a_{n-2}$ za $n \geq 2$. Izpelji eksplicitno formulo za člene zaporedja $a_0, a_1, a_2, \dots$

1. Naj bodo $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c} \in \mathbb{R}^3$ poljubni vektorji. Izrazi vsoto $\vec{a} \times \vec{b} + \vec{b} \times \vec{c} + \vec{c} \times \vec{a}$ z enim vektorskim produktom (v izrazu mora $\times$ nastopati natanko enkrat).

2. Naj bo

$$f(x) = \begin{vmatrix} 2 & 4 & 4 & 3 \\ 5x & -1 & -1 & 4 \\ x & 3x & -6 & 4 \\ -x & 2x & 2x & 2 \end{vmatrix}$$

Določi stopnjo polinoma f (**odgovor utemelji**) in izračunaj $f(0)$ in $f(-2)$.

3. Naj bo $\mathbb{R}_2[X]$ prostor vseh polinomov stopnje največ 2. Na njem je definirana preslikava $A : \mathbb{R}_2[X] \rightarrow \mathbb{R}_2[X]$, $(Ap)(X) = (X^2 + 2X + 3)p''(X) + (X + 1)p'(X) - 3p(X)$. Pokaži, da za vsak polinom $q \in \mathbb{R}_2[X]$ obstaja natanko en tak polinom $p \in \mathbb{R}_2[X]$, da je $Ap = q$.

Nasvet: Pokaži, da je A linearna preslikava.

4. Dana je matrika A . Poišči ortonormirano bazo vektorskega podprostora $\text{Im } A$ v $\mathbb{R}^5$.

$$A = \begin{bmatrix} 6 & 1 & 4 & 0 & -1 \\ -4 & 0 & 0 & 2 & -2 \\ 0 & 0 & 5 & 0 & -5 \\ 2 & 1 & 2 & 0 & -3 \\ 0 & 1 & 0 & 2 & -1 \\ 5 & 1 & 2 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

Izpit iz Algebre 1

(24.8.1999)

1. Dana sta vektorja $\vec{a}$ in $\vec{b}$ v $\mathbb{R}^3$. Med vektorji $\vec{x}$, ki zadoščajo enačbi $(\vec{a}, \vec{b}, \vec{x}) = |\vec{a} \times \vec{b}|^2$, poišči tistega, ki ima najmanjšo dolžino.

2. Za poljubno naravno število n in realna števila $x_1, \dots, x_n, y_1, \dots, y_n$ izračunaj determinanti

$$d_1 = \begin{vmatrix} x_1 y_1 & x_1 y_2 & \cdots & x_1 y_n \\ x_2 y_1 & x_2 y_2 & \cdots & x_2 y_n \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_n y_1 & x_n y_2 & \cdots & x_n y_n \end{vmatrix} \quad d_2 = \begin{vmatrix} 1 + x_1 y_1 & 1 + x_1 y_2 & \cdots & 1 + x_1 y_n \\ 1 + x_2 y_1 & 1 + x_2 y_2 & \cdots & 1 + x_2 y_n \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 + x_n y_1 & 1 + x_n y_2 & \cdots & 1 + x_n y_n \end{vmatrix}$$

3. Naj bo $A : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ linearna preslikava, ki po vrsti preslika vektorje $(1, 1, 0)$, $(0, 1, -1)$ in $(1, 2, 0)$ v vektorje $(1, 0, 0)$, $(2, 2, -2)$ in $(0, 3, 0)$. Napiši matriko, ki pripada preslikavi A v standardni bazi. Poišči lastne vrednosti preslikave A .

4. Na $\mathbb{R}^4$ je dan skalarni produkt, v katerem je $\{(3, -2, 0, 1), (10, 2, -6, 1), (0, 1, 1, 2), (5, 1, 0, 0)\}$ ortonormirana baza. V tem skalarnem produktu izračunaj skalarni produkt vektorjev $(2, -3, -5, 3)$ in $(1, 2, 0, -4)$.

1. V enakokrakem trapezu $ABCD$ naj bo $\vec{DC} = \vec{a}$, $\vec{AB} = 2\vec{a}$ in $\vec{AD} = \vec{b}$. Naj bo E razpolovišče stranice BC , F razpolovišče stranice DC , S pa presečišče daljic AE in BF . Izrazi vektor $\vec{DS}$ z vektorjema $\vec{a}$ in $\vec{b}$, če sta $\vec{a}$ in $\vec{b}$ nekolinearna vektorja.
2. Poišči vse pare realnih števil (a, b) , za katere sistem

$$\begin{aligned}x_1 + x_2 + x_3 + 2ax_4 &= a \\x_1 + bx_2 + x_3 + x_4 &= 2b \\2x_1 + 2x_2 + 2x_3 + 2x_4 &= 1\end{aligned}$$

ni rešljiv.

3. Naj bosta U in V podprostora vektorskega prostora W , $T : W \rightarrow W$ pa linearna preslikava. Pokaži, da velja
  - (a) $T(U + V) = T(U) + T(V)$
  - (b) $T(U \cap V) \subseteq T(U) \cap T(V)$

Poišči kakšen primer, ko velja v (b) prava inkluzija.

4. Naj velja $a_0 = a_1 = 1$ in $a_n = 10a_{n-1} - 25a_{n-2}$ za $n \geq 2$. Izpelji eksplicitno formulo za člene zaporedja $a_0, a_1, a_2, \dots$

Izpit iz Algebre I (26.1.2000)

1. Naj bosta $\vec{a}$ in $\vec{b}$ nekolinearna vektorja, za katera velja $\vec{a} \times \vec{b} = \frac{\vec{a}\vec{b}}{|\vec{a} \times \vec{b}|} (\vec{a} \times \vec{b})$. Pokaži, da vektorja $\vec{a} + \vec{b}$ in $2\vec{a} + \vec{b}$ nista pravokotna.
2. V vektorskem prostoru $\mathbb{R}^5$ sta dana vektorska podprostora U in V . Prostor U napenjajo vektorji $(4, 0, -1, 4, 5)$, $(2, 1, 2, 0, 3)$ in $(0, 0, 1, 1, 0)$, prostor V pa vektorji $(4, 0, -3, 2, 5)$, $(-4, -2, 1, 4, -6)$ in $(-2, -1, 0, 2, -3)$. Poišči vsoto in presek vektorskih prostorov U in V .
3. Na $\mathbb{R}_3[x]$, vektorski prostor polinomov stopnje največ 3, je dana preslikava $f : \mathbb{R}_3[x] \rightarrow \mathbb{R}_3[x]$, $f(p)(x) = (x - 1)p'(x) + p''(x)$. Ali je f bijektivna preslikava? Poišči vse takšne polinome $p \in \mathbb{R}_3[x]$, da bo $f(p)(x) = x^3 + 2$.
Nasvet: Pokaži, da je f linearna preslikava.
4. Naj velja $a_0 = 3$, $a_1 = 5$, $a_2 = 4$ in $a_n = 2a_{n-1} - a_{n-3}$ za $n \geq 3$. Izpelji eksplicitno formulo za člene zaporedja $a_0, a_1, a_2, a_3, \dots$

- Poišči enačbo ravnine Π , ki vsebuje premico $x - 2 = \frac{3y+2}{5} = 1 - z$ in je pravokotna na ravnino $2y - 3z = 7$. Izračunaj razdaljo med ravnino Π in točko $(4, -2, 1)$.
- Za katere matrike z realnimi koeficienti so naslednje trditve smiselne? Katere izmed trditev so pravilne?
  - $(A + B)^2 = A^2 + 2AB + B^2$,
  - elementi matrike A^2 so nenegativni,
  - diagonalni elementi matrike $A^T A$ so nenegativni,
  - edini rešitvi enačbe $X^2 = X$ sta $X = I$ in $X = 0$.

Odgovore utemelji!

- Poišči lastne vrednosti, karakteristični polinom in minimalni polinom matrike A .

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 12 & 4 & -8 \\ 1 & 8 & 2 & -4 \\ -3 & -33 & -5 & 12 \\ 0 & -6 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

- Na vektorskem prostoru $\mathbb{R}^4$ je dan skalarni produkt, v katerem je $\{(1, 2, 0, 0), (2, 5, 0, 0), (1, 2, 3, 1), (0, 0, 2, 1)\}$ ortonormirana baza. Poišči ortonormirano bazo prostora, ki ga napeenjajo vektorji $(2, 5, 2, 1)$, $(4, 9, -2, -1)$ in $(4, 10, -6, -3)$.

Izpit iz Algebre I

(18.4.2000)

- V $\mathbb{R}^3$ so dane točke $A(3, 3, 1)$, $B(2, 1, 3)$ in $C(4, 2, 5)$. Poišči projekcijo kvadrata $ABCD$ na ravnino $x + y + 3z = 24$ vzdolž vektorja $(2, 1, 0)$.
- Poišči čim manjši homogen sistem linearnih enačb, katerega rešitev je linearen podprostor $\mathbb{R}^5$ razpet na vektorje $(-4, -8, 5, 0, 0)$, $(-1, -1, 0, 2, 0)$ in $(-11, -16, 5, 2, 5)$.
- Naj bo A matrika, ki se da diagonalizirati in $p \in \mathbb{R}[x]$ poljuben polinom. Pokaži, da se je mogoče diagonalizirati tudi matriko $p(A)$.
- Naj bo $a_0 = 3$, $a_1 = 6$, $a_2 = 4$ in $a_n = 6a_{n-1} - 12a_{n-2} + 8a_{n-3}$ za $n \geq 3$. Izpelji eksplicitno formulo za člene zaporedja $a_0, a_1, a_2, a_3, \dots$

1. Izračunaj mešani produkt $(\vec{a} \times \vec{b}, \vec{b} \times \vec{c}, \vec{c} \times \vec{a})$.
2. Obravnavaj in reši sistem enačb glede na parameter $a \in \mathbb{R}$.

$$\begin{aligned} ax + y + az &= 1 \\ 4x - ay + z &= 0 \\ ax + 3y + az &= 1 \end{aligned}$$

3. Diagonaliziraj matriko A (poišči tudi prehodno matriko) in zapiši minimalni polinom matrike A .

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & -1 & 0 \\ -6 & 1 & 0 & 6 \\ -6 & 0 & 1 & 6 \\ 3 & 1 & -1 & -1 \end{bmatrix}$$

4. Na $\mathbb{R}^4$ je dan tak skalarni produkt, da je $\{(1, 0, -2, 2), (0, 1, 3, -7), (6, 3, 6, -23), (1, 0, 0, -1)\}$ ortonormirana baza. V tem skalarnem produktu izračunaj dolžini vektorjev $(4, 3, 2, 3)$ in $(-1, 1, 0, 2)$ ter kosinus kota, ki ga ta vektorja oklepata.

Izpit iz Algebre I (21.6.2000)

1. Izračunaj razdaljo med točko $(71, 26, 45)$ in presekom ravnin $2x - y + 5z = -4$ in $3x - z = 7$.
2. Naj bo $n \geq 2$ in vektorji $a_1, \dots, a_n$ linearno neodvisni. Pokaži, da so tudi vektorji $b_1 = a_2 + a_3 + \dots + a_n$, $b_2 = a_1 + a_3 + a_4 + \dots + a_n$, $\dots$, $b_n = a_1 + \dots + a_{n-1}$ linearno neodvisni.
3. Poišči vse lastne vrednosti in lastne vektorje matrike A .

$$A = \begin{bmatrix} 6 & -1 & 1 & 3 \\ 4 & 2 & 0 & 2 \\ 10 & -3 & 5 & 8 \\ -6 & 2 & -2 & -3 \end{bmatrix}$$

4. Dana je matrika A . Poišči ortonormirano bazo vektorskega podprostora $\text{Im}(A)$.

$$A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 5 & -12 & 1 \\ 0 & 0 & -1 & 2 & 0 \\ 1 & -1 & 3 & -8 & 1 \\ 3 & -5 & 3 & -12 & 3 \\ -5 & 11 & 1 & 8 & -5 \end{bmatrix}$$